



Director: SIMION MICLEA
 Redacția și administrația:
 ARAD, Str. V. Goldiș No. 5
 Telefon: 1678
 Inreg. la Trib. Arad S. III. No. 22/938
 ABONAMENT:
 In oraș: 150 lei anual
 In județ: 120 lei anual
 Pentru: instituțiuni publice, societăți
 industriale și comerciale, întreprinderi
 și firme: 1000 lei anual.

Măștile...

Ultimile zile ale lunii Septembrie au fost un început de coșmar războinic pentru întreaga Europă iar ziua de joi, când în întreaga țară au fost organizate exerciții de apărare pasivă, criza își atinsese culmea. La noi, pericolul războiului nu s'a simțit atât de puternic, lumea rămânând, relativ, liniștită și păstrând acel teribil scepticism românesc, care nu crede în nimic și în nimeni. Cu toate aceste pericol a fost. Și nu știm ce s'ar fi întâmplat cu scepticismul românesc care nu este justificat nici printr'o egală înarmare cu statele din opusul Europei, nici printr'o egală educare cetățenească, patriotică și chiar națională a individului, lucruri care să-l pună la adăpost de eventuale surprize, plăcute sau neplăcute, ori de unde ar veni ele.

Dar dacă pentru îndeplinirea primului punct cerut pentru justificarea scepticismului românesc, nu putem acuza pe individul singuratec pe stradă, luera fiind de resortul guvernelor, pentru al doilea, adică pentru educația lui națională, mai întâi am putea acuza de tembelism însă nu îndrăznim să o facem, pentru că analizând mai bine situația ajungem la concluzia că bietul însuși și plimbă nepăsarea pe ulițele țării indiferent că n'are cale poate înălța o bombă cu gaze sau cine știe ce altă unealtă de prăpăd, nu este vinovat.

De ce să fie vinovat dacă el n'are decât altceva decât să... urmeze politica generală de până mai acum câteva luni a țării? Ca cetățean constient și-a acordat necesitățile și nevoile celor manifestate de guvernele țării pentru a trăi într'adevăr în țară... unificată. Și cu astfel de unificări am ajuns ca acum câteva zile când războiul bătea la ușă, măștile de gaze pentru funcționarii publici pentru cari anul trecut s'au făcut rețineri din salarii până la concurența sumei de 640 lei, să nu fie nicăiri. Ce se întâmplă — Doamne crește! — dacă ne pomeneam cu un atac de gaze? Mureau funcționarii publici pe copete fără măștile de gaze! De restul cetățenilor nu mai vorbim, căci acela mureau ca muștele și cu mângăierea că cel puțin nu și-au plătit măștile de gaze înainte... Asta e moștenirea trecutului!

Și după trecerea pericolului societatea Sarogaz din București, care fabrică măștile românești, a publicat un comunicat prin care arată că e satisfăcut absolut toate cererile de măști, atât pe seama publicului cât și pe cea a instituțiilor publice. Și mai anunță că doritorii se pot aproviziona în fiecare zi, înainte și după amiază, iar comenzile mai importante se livrează în valnea primirii lor. E bine să știm

(Continuare în pag. III-a)

Intre Hitler și Chamberlain...

— De ce nu s'a înțeles premierul englez cu führerul nemților?
 — Lupu și mielul — Tapu ajuns funcționar — Ultima din campanie sanitară —

Este știut de toată lumea că sfârșitul săptămânii trecute a fost fierbinte de tot pentru întreaga Europă. Fierbințeala a fost cauzată de Hitler care a suflat prea tare în focul suferințelor din Cehoslovacia, aprins cu câteva luni în urmă, de K. Henlein. S'a văzut că vor fi zadarnice toate încercările de răcorire a situației făcute de d. Chamberlain, primul ministru al Angliei. Și așa se și spunea mai Jola trecută. Că adică nu mai era nici o speranță de împăcare astfel că Sâmbătă 1 Octombrie, va izbucni războiul și... drum bun, drum toba bate!... Dar s'au liniștit, prin conferința dela München, la care au participat dnii Hitler, Chamberlain, Mussolini și Daladier.

Și acum se pune întrebarea: de ce la conferința dela München s'a putut ajunge la o înțelegere și încă între patru oameni, când mult mai ușor era să se ajungă la o înțelegere între doi oameni? Aici mielul întregii chestiuni! Răspunsul e următorul; Hitler nu știe englezește, iar d. Chamberlain nu știe nemțește! Astfel fiind, pentru a se înțelege între ei, au recurs la talmaci. Or, acesta — talmaciul — cine știe ce baliverne le-o fi turnat la fiecare în parte!... La conferința în patru dela München lucrul acesta nu a fost cu puțință deoarece Mussolini cunoaște și vorbește atât limba lui Hitler, cât și cea a lui Chamberlain și Daladier, astfel că talmaciul a fost pus sub control și... înțelegerea s'a făcut: Cehoslovacia a fost ciuntită și Europa a scăpat de războiu...

Lupu și mielul.

În legătură cu războiul, cineva ne-a povestit o fabulă cu un lup sau leu, n'am reținut bine, și cu un miel. Indiferent dacă a fost leu sau lup, povestea nu-și pierde deloc din farmec. S'o povestim deci, căci multor lucruri li se povestește...

Intr'o cușcă a unei grădini zoologice, era adăpostit un lup și un miel. Ambii se jucau în bună pace cât era ziua de mare, spre mirarea muștrilor cari veneau din depărtări să vadă această întâmplare de necrezut. Lucrul acesta a durat un timp oarecare, fiecare întrebându-se cum a putut fi îmbânzită lupul în așa măsură încât să se joace zile întregi cu mielul fără a-l veni poftă să-l mănânce. Nimeni nu a putut răspunde acestei întrebări, iar conducerea grădini zoologice refuza să dea vreo lămurire. Până într'o zi, când un tânăr mai stăruitor a intrat în biroul directo-

torului și i-a spus:

— Domnule, nu ies din birou până nu-mi explici afacerea cu lupul și mielul!

Intr'un târziu, directorul neavând încotro, i-a spus:

— Până lupul e sătul, se joacă cu mielul. Când i se face foame, seara, îl mănâncă, iar a doua zi dimineața, noi îi punem în cușcu un alt miel cu care povestea începe dela început...

Domnul... țap, funcționar.

A fost o vreme când o babă avea un... țap. Și țapul era bun, lucrător și săritor, de întreg satul se folosea de el pentru treburile pentru care le putea face. Și baba, care n'avea altă avere, trăia de pe urma câștigului ce-l aducea țapul. Dar lucrul nu putea continua la nesfârșit, căci primarul satului s'a gândit că de ce să câștige babaa de pe urma țapului și să nu câștige primăria. Odată ce i-a intrat "icul" acesta în cap, nu s'a lăsat până nu l-a scos, adică până nu a cumpărat țapul dela babă, și până ce nu l-a dus și "băgat" în grajdul satului. Ei, își freca primarul mușumit mâinile, acum mi se umple "casada" cu bani!

Socoteala primarului a fost făcută însă fără birtaș, căci țapul abia instalat la primărie, fie din cauza bătrâneții, fie din alte cauze, n'a mai voit să lucreze deloc. A încercat primarul cu de toate: cu mâncare bună, cu trifoiu, cu var sărat, cu "maltăr" de pe pereți, cu capre tinere, dar nimic. Țapul a rămas de lemn. Și atunci, s'a dus la babă și a întrebat-o:

— Ascultă, de ce țapul tău de când îi la primărie nu mai vrea să lucreze?

— Apu că doară o fi bolând să lucre — răspunse baba — acum când o ajuns și el funcționar public cu plată lunară...

Ultima din campania sanitară.

Cele povestite de noi, acum câteva săptămâni, din campania sanitară, au produs deliciul tuturor cititorilor noștri. Astăzi le servim încă o întâmplare similară, povestită de simpaticul practicant, care este drul Miron Șabic.

În cursul vizitării satelor, doctorii

a u insistat în deosebi asupra îmbunătățirii condițiilor igienice în care trăesc țaranii. În acest scop, au conferențiat în fiecare sat, vorbind despre noțiunile elementare de igienă ce fiecare om trebuie să le respecte. Evident; între aceste a intrat și necesitatea spoirii — văruii — pereților caselor cu var, un lucru care cu cât se face mai des cu atât e mai bine. După o astfel de conferință, echipa doctorilor a început să viziteze casele sătenilor, cari se întâmplase să fie cei mai săraci din regiune astfel încât nici casele lor nu prea cunoșteau varul. În casa unui moșneag, în timp ce drul Șabic, insistă și în particular asupra necesității văruii pereților, de cel puțin patru ori pe an, stăpânul casei, i se adresă:

— Apoi domnule doctor, dacă om vărul moi așa des pereții mă tem că să micescă soba (camera)!

În fața acestui argument, vă închipuiți la ce a trebuit să recurgă doctorul pentru a-l lămurii...

Încă una!

Tot doctorul Șabic povestește, și că a întâlnit sate cu obiceiuri extrem de interesante, ba s'ar putea zice chiar barbara. Astfel în unele, curățenia e semn de... sărăcie! Să ne explicăm. Prin satele acele toată avuția mișcătoare a oamenilor se rezumă la câteva găini, una sau două capre și în cel mai bun caz, o vacă. Or toate aceste se nvrătesc într'o curte minusculă, pe care o murdăresc așa cum scrie la carte. Ba se mai bagă și prin casă și-și lasă și pe a c o l o... cinstea. Nimeni însă nu se gândește ca să curețe această murdărie care astfel rămâne cel mai indiscutabil semn de... avuție. Prin contrast apoi, acolo unde e curățenie, se spune că nu există nici un fel de avere, căci dacă ar fi, atunci ar fi și murdărie...

Un fiăcău din aceștia s'a gândit să se însoare. A auzit el că în satul vecin este o fata frumoasă și cu ceva avere. S'a luat omul nostru într'o Duminecă după amiază până în satul vecin să vadă dară fata și să vorbească un pic cu ea. A ajuns fiăcăul în sat, apoi la casa fetei. A deschis ușa și a dat să intre în curte. Dar s'a oprit imediat căci în curte era curat. S'a mai uitat pe pereții casei, pe "târnat", peste tot curat. A clătinaț fiăcăul nostru din cap și a închis încetșor

(Continuare în pagina 3-a)

Baia de Criș

Harnicii vânători dela soc. „Mistretul” și în special președintele lor, auzind că un braconier dintr'un sat vecin ar fi împușcat un lup, au dispus confiscarea și aducerea lui la Baia. Aici l-au așezat într'o grădină, au chemat un fotograf și apoi s'au potrivit în jurul hoitului de lup. Și le-a făcut fotografii niste fotografii de toată splendoarea. Ba unii și-au comandat și tablouri după fotografiile. Toți la un loc și fiecare în parte spun că el au împușcat lupul. Când a fost însă la împărțea, președintele s'a ales cu blana lupului iar Lupu cu coada... A, era să uităm! Se mai vorbește că lupul a fost împușcat de șeful poștei și că atunci când l-a împușcat, lupul era legal de un stâlp de... telefon!

Chișineu-criș

— La recenta petrecere dela noi a fost invitată toată tinerimea de toate meseriile astfel că fiecare și-a petrecut pre... limba sa. Numai așa s'a ajuns că petrecerea să fie ca în povești!

— Surorile Schlaifer au introdus și la noi moda pantalonilor scurți. La început când s'a auzit toată lumea s'a întrebat cât or fi de scurți pantalonii surorilor Schlaifer căci este știut că pantalonii cucoanelor sunt lungi de abia câțiva căluși! Pe urmă însă s'a văzut de ce fel de pantaloni e vorba, dar deosebirea nu e mare!

Brad

Nișă dela Ribișă s'a retras din viața șgomotoasă pe care o animase cu atâtă putere. Acum a lăsat herghelie, aventurile, prietenii totul — și trăiește în singurătate pe malul Luncușei, nici titlul de „bică” nu-l mai încântă. Probabil că iar vrea să ne facă o surpriză, altfel așa cum a început noua sa viață e foarte la locul lui, numai să și jînă năravul. Dar vorba proverbului „Lupul își schimbă părul dar năravul bc” la fel și el deși spune categoric că a rupt orice legătură cu viața de ieri, totuși în virtutea obișnuinței, seara când vine dela Ribișă mai „sule” câte-o minoră pe bicicletă. Când îl cere socoteală răspunde calm și cu zâmbetul său caracteristic: „Așa-i viața, ce să-i faci?”

— Oare dece jidanii dela Brad se complac de a vorbi limba maghiară în toate ocaziile și împrejurările și nu limba românească? Dece agreiază societățile și petrecerile ungurești mai mult decât pe cele românești pe care nu numai că nu le caută dar chiar le sfîșiează? Ce bine așa mare așteaptă dela unguri; sunt frații cu ei sau le vor face o a doua Palestină? În feleg de a nu avea nimic comun cu noi, dar nu se solidarizeze cu dușmanul nostru. Să albă sentimente și să vorbească limba românească mai mult decât ungurească, că doar trăiesc în statul român, iar radio dela Budapesta să le cânte mai puțin și mai mult cel dela București!

Citiți și răspândiți
„BRAVO”

Șicula

Cică unul dintre foștii primari a trântit, în plină stradă, automatul încât oamenii au început să se mprăștie ca potârnicurile fiecare încoț'o l-au dus picioarele. Cineva totuși s'a gândit să anunțe jandarmii cari sosind în fața locului au început cercetări și apoi au confiscat arma automată. Dar se vorbește de către unii prin sat că arma confiscată n'ar fi tocmai aceea pe care fostul primar a aruncat-o în plină uliță! O fi adevărat?

Pecica

Un cunoscut și bine renumit tânăr dela noi, de un timp nu mai e văzut la plimbare cu... nici una din rudeniile sale. Și treaba asta e cam de atunci de când se vorbește că și-a găsit o fată căreia i-a spus că-i mare bidiganie pe la nu știu care întreprindere, pe când în fond el este egal cu toți ceilalți semenii ai săi de cari nu se deosebește într-unu nimic!

Hălmagiu

— La orice centru de... ținut și regiune, și la noi la aproape fiecare colț de uliță se poate vedea câte-un stâlp, care servește drept suport pentru câte-un felinar. Ba în piață — centru — sunt și câteva lămpi d'alea mai mari, cari ard cu gaz de petrol. Deci totul e frumos și modern! Dar cu o singură lipsă: nici lămpile, nici felinarele nu luminează. Noaptea îți dai cu degetele'n ochi, atât e de întunec pe străzi. Bineînțeles, atunci când luna n'a... aprinde felinarele!

— Și mai e ceva... La primărie se studiază posibilitățile de concesionare a gardului din jurul monumentului pe seama vreunui cultivator de fasole care va oferi, drept arandă, o sumă mai acceptabilă!

— Una dela noi de când a auzit că un vecin al ei se va face avocat, s'a supărat foarte pe el, iar de supărare a început să se certe cu bărbatul ei. Și se ceartă, din zori și până'n noapte și din seară până dimineață!

Ai auzit că...?

... la Iosășei, pădurarul s'a dus să dea oameni pentru munca parchetului, dar primăreasa n'a voit să primească parchetul? (Oare ce zice notarul la treaba asta?)

... bapștii dela Zimbru nu-l pot suferi pe brigadierul Stolnescu? (Este și natural să nu-l poată înghii, că-l destul de mare și tare, ca omu hrănit cu lemne!)

... la o petrecere din Șebis, unul și-a pierdut pălăria, iar peste câteva zile a găsit-o la o nevastă din sat? (Oare n'a fost lesată cumva zălog?)

... o duduia cu gura aurită face dese plimbări — în duo — prin cimitirul băii?

... un mare fotbalist dela „Astra” fiind la o nuntă, după jocul miresei i-a oferit... 2 lei din cei 3 ce-i avea în buzunar?

... după ce se face seară la fântâna americanului din Plescuța, vin după apă un frate și-o soră, cari odată ajunși la fântână, încep să-și ciocnească vasele după obicei?

Ultima glumă politică

Era imposibil ca tragicul zilelor trecute să nu dea naștere la câteva glume în legătură cu personalitățile cari au jucat roluri principale în amenințarea și apoi liniștirea Europei. Nu ne-a parvenit din aceste glume decât una, pe care o și dăm mai departe:

O mamă avea doi gemeni și asemănarea dintre copii era atât de mare, încât deosebirea era aproape imposibilă. Cu toate acestea, mama, ca orice mamă, a făcut ce-a știut ea, dar a ajuns să-și deosebească odrasele una de cealaltă. Și copiii creșteau. Într'un târziu, o cunoscută o întreabă:

— Bine dragă, dar tu cum deosebești copiii ăștia? Cum și care-i celălalt?

— Păi, ușor: pe unul l-am botezat Hitler și pe celălalt Beneș...

— Bine, dar asta nu-i suficient, căci asemănarea dintre ei n'a scăzut cu nimic...

— Sigur ca nu — continuă mama gemenilor — dar când Hitler începe să țipe, atunci Beneș — celălalt copil — face pipi în pantaloni... Și după asta-i cunosc!

Stoparea stopurilor

Într'o bună dimineață arădanii s'au trezit că regulile de circulație și stopurile au dispărut. Lucrările de modernizare și civilizare a cetățenilor au eșuat: e mai pitoresc să circuli pe străzi în toate senzurile, în coate și genunchi, decât să respecti câteva reguli elementare de circulație, chit că în felul acesta mergem ca racu... Și din cauza asta stopurile au trebuit stopate și băgate'n sac!

Sub ceilalți...

Am avut intenția de a atrage atențiunea actualii conduceri a orașului, că sunt anumite străzi, cari prin moștenire repetată dela un regim la altul, au rămas mereu nemăsurate. Și în același timp voiam să remarcăm și praful care scaldă orașul, din zori și până'n seară.

Repetăm, am avut intenția, dar cineva povestind chestia cu praful dlui gen. Vlad, Da a replicat:

— Praful s'a adunat sub ceilalți primari, cari s'or ocupat cu alte treburi mai „inalte” decât praful... L'oi curăți eu, dar mai încet!...

Va să zică avem promisiune formală dela „Taica Vlad”. Să fim siguri că o și face!

Siluetă modernă

Mi-e cam greu să-ți povestesc
Să nu crezi că te jignesc.
Că te știu fudulă foc,
De n'ai în oglindă loc.

Dumnezeu când a făcut
Pe femei „la început”
Cum nu prea știa nici El.
Le-a făcut toate la fel

Și așa ar fi să fie
Cam ca tine; durdulie.
Dar murea-i dracul gol
Nu vrea „forme”. Vrea „simbol”.

Cică dacă are carne
Când o vrea să pue coarne,
N'ai putea, c'ar fi banal.
„Carnea-i pentru animal”.

Ea vrea „spiritul” să-i iasă
Și să fie „vaporeasă”.
Și atunci moda a pornit.
Să se pună la slăbit.

O femeie nu-i cochetă
Dacă nare „Siluetă”.
Silueta, cum să-ți spui
E la mijloc ca un cui.

Nu mănâncă, nici nu bea,
Nici nu doarme pe saltea.
Nu lucrează în menaj,
Toată ziua-i la masaj.

Când se culcă ia lămăe.
Ca s'o facă mai lălăe.
Dimineața la sculată
Ia trei linguri de sulfat.

Și după o lună, două
Iese o femeie nouă,
De te miri! Mare mister
Parcă-i trasă la echer.

Scofălcită scorojită
Parcă-i strună aiurită
Și când te uși la picior,
Curat fus fără fuor.

Trece mândră, colțuroasă
Ascuită ca o coasă.
Când o vezi înlături sai
De frică să nu te tai.

Ce să faci cu slăbătura
Când te-apucă strânsătura?
Eu cred că-i mai de folos
Dacă strângi un par mai gros.

(Rom.)

GHITA

O bună afacere

Natan Birkbauer, tânăr evreu polonez stabilit în Anglia, se instalează la Londra și-și începe cariera financiară în biroul unui bancher, izbutind după câțiva ani să-și creeze o afacere proprie, care încetul cu încetul devine prosperă. După treizeci de ani de muncă neîntreruptă în mijlocul metropolei, pe care nu o părăsise nici o clipă, Natan simte nevoia să consulte un medic. Acesta îl examinează cu atenție și apoi îi spune:

— Sunteți surmenat, Aveți nevoie de câteva zile de liniște. Duceți-vă la mare. E neapărat necesar.

Natan își face geamantanul și sosește într'o localitate pe malul mării. A doua zi ese pe plajă, unde vede pe un băiat umplând două găleți cu apă din mare și pregătindu-se să plece. Natan îl întreabă:

— Ce faci cu apa?

Băiatul răspunde:

— O duc la cei ce vor să facă acasă băl cu apă de mare.

— Și îți se plătește ceva?

— Un șiling pentru două găleți.

— Bună afacere.

— Da, mai ales că numai eu fac negustoria asta aici.

— Natan adoarme pe plajă și când o oră se trezește vede mare departe, departe de tot, retrasă de reflux. Decădată se bate cu palma pe frunte și exclamă:

— Uite ce de apă s'a vândut cât timp am dormit. Grozavă afacere.

Depozitul de ziare „UNIVERSUL”
Medrea & Dodoacă
anunță onorata sa clientelă că pe data de
1 Octomvrie a. c.
se mută, din str. Eminescu No. 15 în
str. HOREA No. 2
Telefon 21-39.